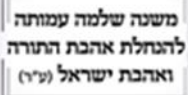

בעזהש"ת
א' אב
תש"פ
מסכת: מידות
פרק: ב'
משנה: ב', ג'

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה
העמותה להנחלת אהבת התורה
ואהבת ישראל (ע"ר)
מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק האדמו"ר מסטפנסט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

**הלימוד היומי לעילוי נשמת
אהרן הכהן זצ"ל
אלעזר הכהן זצ"ל
הרה"ק רבי אלימלך מליזנסק זצ"ל**

משנה ב'

רבינו עובדיה מברטנורא
נכנסים דרך ימין ומקיפין דרך שמאל -
כגון הנכנסים דרך שערי חולדה שהן מן
הימין, מקיפין דרך שער הטדי.
שאני אבל - נשאלין אותו מה לך להקיף
לשמאל, ואמר שאני אבל, אומרים לו
השוכן בבית הזה ינחמך וכו'.
עשיתן כאילו עברו עליו את הדין - אם
הן אומרים לו כן, נראה כאלו חבריו
עוותו הדין ונידוהו שלא כהלכה.
יתן בלבך שתשמע לדברי חבריך -
דהשתא משמע שהוא עשה שלא כדין
וצריך תשובה. והלכה כרבי יוסי.

כָּל הַנִּכְנָסִין לְהַר הַבַּיִת ולא משנה מאיזה שער נכנסו, **נִכְנָסִין דָּרָךְ יְמִין** היינו
שנכנסים להר הבית יש לפנות תמיד לימין, לדוגמא: אם נכנסים בשער שבצד מזרח, יש
לפנות ימינה לצד צפון, **וּמְקִיפִין** את הר הבית בצד המערבי **וְיוֹצְאִין דָּרָךְ שְׂמָאל**
בשערים הנמצאים בדרום, **חוּץ מִמֵּי שְׂאֲרְעוּ דָּבָר** רע, כגון שהוא אבל, או מנוודה,
שֶׁהוּא מְקִיף לְשִׂמְאֵל היינו שכשהם נכנסים להר הבית הם פונים לשמאל, ומתוך שהם
עושים בשונה מכולם שואלים אותם חבריהם: **מַה לָּךְ מְקִיף לְשִׂמְאֵל** מה קרה לך
שאתה פונה לצד שמאל, ואם הוא משיב להם **שְׂאֲנִי אָבֵל** רחמנא ליצלן, ועל כך הם עונים
לו החברים **הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִנְחָמְךָ** כלומר הם מנחמים אותו. ואם כששאלו אותו
מדוע פונה לשמאל, ענה להם **שְׂאֲנִי מְנַדֶּה** היינו שחברי הטילו עלי נידוי, ועל כך עונים לו
הַשּׁוֹכֵן בַּבַּיִת הַזֶּה יִתֵּן בְּלִבָּם של המנדים מחשבה טובה עליך **וְיִקְרְבוּךְ, דְּבָרֵי**
רַבִּי מֵאִיר שלדעת רבי מאיר בנוסח זה יש לנחם את המנוודה. **אָמַר לוֹ רַבִּי יוֹסִי לְרַבִּי**
מֵאִיר: עֲשִׂיתָן מהנוסח הזה של הניחום יוצא **כְּאֵלוֹ** החברים שהטילו את הנידוי **עָבְרוּ**
עָלָיו אֶת הַדִּין עשו שלא כהוגן, היינו שנידו אותו שלא לצורך, שכן מנוסח זה יוצא שאין
כל אשמה במנוודה, **אֲלָא** ולכן סובר רבי יוסי שזה הנוסח שיש לומר למנוודה: **הַשּׁוֹכֵן**
בַּבַּיִת הַזֶּה, יִתֵּן בְּלִבָּךְ הרהורי תשובה **וְתִשְׁמַע לְדִבְרֵי חֲבֵרֶיךָ וְיִקְרְבוּךְ** ומנוסח
זה משתמע שהמנוודה הוא זה שעשה שלא כדין, ולכן הוא זה שצריך לחזור בתשובה.

לעילוי נשמת

מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מו"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווזאפ ולהנצחות

ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com

או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ג'

רבינו עובדיה מברטנורא

לְפָנִים מִמָּונו מהצד הפנימי של חומת הר הבית היה **סָרְג** הסורג היתה מחיצה הבנויה בצורת רשת עם חורים (שבכה), ולכן נקראת סורג, הסורג היה בנוי מעצים דקים, ארוכים וקצרים, שהיו מורכבים זה על גבי זה בצורת אלכסון, הסורג היה **גְבוּהָ עֶשְׂרֵה טַפְחִים** המפרשים מסבירים שהסורג נועד להוות מחיצה לנכרים, כסימן שאסור להם לעבור מעבר לסורג, ולכן היה הסורג מקיף את כל חומת העזרה **וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה פְּרָצוֹת הָיוּ שָׁם** בסורג, **שְׁפָרְצוּם מַלְכֵי יוֹן** שבכך רצו להראות שגם לנכרים מותר להיכנס מעבר לסורג. **חֲזָרוּ וּגְדָרוּם** לאחר שהחשמונאים ניצחו את היוונים, חזרו ותיקנו את הפרצות בסורג, **וּגְזָרוּ כְּנָגְדָם שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה הַשְּׂתַחֲוִיּוֹת** כלומר שכל העובר כנגד הפרצות הללו, חייב להשתחוות ולהודות לה' על ניצחון ישראל את היוונים*. **לְפָנִים מִמָּונו** לפני הסורג (מצידו הפנימי היינו לכיוון חומת העזרה)- היה **הַחֵיל עֶשֶׂר אַמּוֹת** כלומר היה שטח ריק של ברוחב של עשר אמות והוא נקרא 'חיל', **וּשְׁתֵּים עֶשְׂרֵה מַעְלוֹת הָיוּ שָׁם** ובסוף החיל היו שתיים עשרה מדרגות שהובילו לעזרה. **רוֹם הַמַּעֲלָה חֲצֵי אַמָּה** גובהה של כל מדרגה היה חצי אמה (רבע מטר), **וּשְׁלֹחָה חֲצֵי אַמָּה** ורוחב המדרגה, היינו השטח שעליו דורכים, היה גם חצי אמה. **כָּל הַמַּעְלוֹת שָׁהִיו שָׁם** כל המדרגות שהיו בבית המקדש, היו **רוֹם מַעֲלָה בְּגוּבַה שֶׁל חֲצֵי אַמָּה, וּשְׁלֹחָה וּבְרוּחַב חֲצֵי אַמָּה, חוּץ מִשְׁלֵל אוֹלָם** חוץ מהמדרגות שהיו לפני האולם, שלהן היתה מידה שונה. **כָּל הַפְּתָחִים וְהַשְּׁעָרִים שָׁהִיו שָׁם** בבית המקדש, **גְּבָהוּ עֶשְׂרִים אַמָּה, וְרַחְבּוֹ עֶשֶׂר אַמּוֹת, חוּץ מִשְׁלֵל אוֹלָם** חוץ מפתח האולם שגובהו היה ארבעים אמה ורוחבו היה עשרים אמה. **כָּל הַפְּתָחִים שָׁהִיו שָׁם, הָיוּ לָהֶן דְּלָתוֹת, חוּץ מִשְׁלֵל אוֹלָם** שלא היו לו דלתות, אלא פרוכת היתה מכסה את הפתח (כמו שלמדנו במסכת תמיד). **כָּל הַשְּׁעָרִים שָׁהִיו שָׁם** במקדש, **הָיוּ לָהֶן שְׁקוּפוֹת** היה להם משקוף מלמעלה, **חוּץ מִשְׁעַר טְדִי** שבצפון חומת הר הבית, **שָׁהִיו שָׁם** במקום המשקוף העליון **שְׁתֵּי אֲבָנִים מְטוֹת זו עַל גֵּב זו** בצורה כזו: ^א. **כָּל הַשְּׁעָרִים שָׁהִיו שָׁם, נִשְׁתַּנוּ לְהִיּוֹת שֶׁל זָהָב** כשהעשירו עם ישראל ציפו את השערים זהב, **חוּץ מִשְׁעַר נִיקְנוֹר** שהיה במזרח העזרה, **מִפְּנֵי שֶׁנַּעֲשָׂה בָּהֶן נֶס** כפי שמובא בגמרא יומא (לח, ע"א)*. **וַיֵּשׂ אוֹמְרִים: מִפְּנֵי שֶׁנַּחֲשָׁתָן מִצְהִיב** כלומר שהיות והנחושת של דלתות שער ניקנור היתה מזהיבה ומבריקה יותר מאשר זהב, לפיכך לא היו צריכים לשנות אותן ולצפותן זהב.

לפנים - מחומת הר הבית.
סורג - מחיצה העשויה נקבים נקבים כמטה מסורגת בחבלים, והיא עשויה מדפי עץ ארוכים וקצרים שמרכיבין אותן זו על זו באלכסון.
וגזרו כנגדם שלוש עשרה השתחויות - כשמגיע כנגד כל פרצה ופרצה, משתחוה ומודה על אבדן מלכות יון.
לפנים - מאותו סורג היה מקום פנוי עשר אמות, והוא נקרא חיל.
ושתיים עשרה מעלות היו שם - כדי לעלות משם לעזרת נשים.
רום מעלה - כל מעלה מהן גבוהה מחברתה חצי אמה. וכן המעלה הראשונה גבוהה מן הקרקע חצי אמה.
ושלחה - משך רוחב המעלה, דהיינו מקום דריסת הרגל, חצי אמה.
חוץ משל אולם - חוץ מן המעלות שבין האולם ולמזבח שלא היו כולן כן, כדתנן לקמן בפרק ג'.
חוץ מפתח של אולם - דתנן לקמן באידך פרקין גבוה ארבעים אמה ורחבו עשרים.
היו להן שקופות - אבן מונחת על שתי המזוזות שהדלת שוקף עליו. ושקופות לשון משקוף.
מפני שנעשה בהן נס - כמו שמפורש ביומא פרק ג' ודף ל"ח ע"א.
מצהיבות כמו מזהיבות - שמראיתן דומה לזהב לפיכך לא הוצרכו לעשותן של זהב.

*ואין הכוונה שאדם חייב להקיף את כל הר הבית בכדי שיעבור מול כל הפרצות הללו וישתחוה שם, אלא הכוונה שכל מי שבא להר הבית ויוצא לו לעבור ליד אחת מן הפרצות חייב להשתחוות שם, ואם אדם רוצה להקיף את כל הר הבית, יוצא שהוא צריך להשתחוות שלוש עשרה פעמים.

*וכך מסופר בגמרא יומא "ניקנור נעשו נסים לדלתותיו: ת"ר מה נסים נעשו לדלתותיו, אמרו, כשהלך ניקנור להביא דלתות מאלכסנדריא של מצרים, בחזירתו עמד עליו נחשול (גל) שבים לטבעו, נטלו אחת מהן (מהדלתות) והטילוה (וזרקו אותה) לים, ועדיין לא נח הים מזעפו, ביקשו (המלחים) להטיל את חברתה (את הדלת השנייה), עמד הוא (ניקנור) וכרכה (וקשר עצמו אל הדלת), אמר להם (למלחים בספינה) הטילוני עמה (אם אתם זורקים את הדלת לים תזרקו אותי ביחד עם הדלת), מיד נח הים מזעפו, והיה מצטער על חברתה (והצטער ניקנור על הדלת הראשונה שנזרקה לים), כיון שהגיע לנמלה של עכו, היתה (הדלת הראשונה שנזרקה לים) מבצבצת ויוצאה מתחת דופני הספינה, ויש אומרים בריה שבים בלעתה והקיאתה ליבשה ועליה אמר שלמה (שיר השירים א, יז) "קורות בתינו ארזים רהיטנו ברותים" אל תיקרי ברותים אלא ברית ים, לפיכך כל השערים שהיו במקדש נשתנו להיות של זהב, חוץ משערי ניקנור, מפני שנעשו בו נסים, ויש אומרים מפני שנחושתן מוצהבת היתה, רבי אליעזר בן יעקב אומר נחשת קלוניתא היתה, והיתה מאירה כשל זהב"